

ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ.

† ಶ್ರೀ ಆನಂದಕುಂದ ಹೆಗ್ಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ: ಒಂದು ದೇಶದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಷೇಮ ಅಭ್ಯುದಯ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯ ಇದ್ದಲ್ಲದೆ ಜನರ ಮನೋಧರ್ಮ ನಂಬಿಕೆ ಅವರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿಕೆದ ಬಗ್ಗೆ ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಪಾಲನೆ ಆಗುತ್ತೆಯೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ತಲಾಪಾಲು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತಲಾಪಾಲು ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪಾಲು ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾನಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ದಾಮಾರ ಬಂಡವಾಳ ಏನು ಇದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇವರ ಪ್ರಭಾವ ಏನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ೧೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದ್ದು ದು ಈ ಮತ್ತು ೨೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೇಂದ್ರದ ಪಾಲನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ದಾಮಾಷ ಅಂತ ಏನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಇವರು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಏನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯನೆಯ ವೈಪಲ್ಯತೆಯ ಒಂದು ಪರಿಚಯ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೨೨ರಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಆಗಿದೆ. ೨೨ರಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೫ರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಪಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಪಾದನೇ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ ೧೭ರಷ್ಟು ಕಡಿತವಾದುದಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳೇ ಕಾರಣರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಅಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಇದೆ.

‘ ವ್ಯಾಪಾರಂ ಮ್ರವ್ಯ ಚಿಂತನಂ

ವಾಣಿಜ್ಯ ದ್ವರ್ಯ ಚಿಂತನಂ ’ ಎಂದು

ವ್ಯವಹಾರ ಯಾವಾಗಲೂ ದ್ವರ್ಯವನ್ನೇ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಯಾವಾಗಲೂ ದ್ವವ್ಯವನ್ನೇ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಹವ್ಯಾಸ. ಇದನ್ನು ಕಾಯಿಮೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ನಿಯಂತ್ರಣವಾಗಿರುವುದು, ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಅವರ ಮತ್ತು ಇವರ ಬಲವು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಾ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಕೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡ ಮುಂಗಡ ಗಾಬರಿಯಾದಂತಾಗುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧೋರಣೆಗಳ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಷ್ಟು ತೈಯ ಸಾವಿರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ರಜಾ ದಿವಸಗಳು ಜಾಸ್ತಿ. ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೫ ತಿಂಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ೧೨ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ, ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸೌಲಭ್ಯ, ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರಜಾ ದಿವಸಗಳು. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ರಜಾ ದಿವಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚಾಲ್ತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿವಸಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಇದಕ್ಕೆ ದಕ್ಷತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಕ್ಷತೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಾವದಿಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸ್ವ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದು ಬರೇ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖರ್ಚಿಗೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಅಂಕಿಸಂಕ್ಯೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

೩. ಕೋಟಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜೊತೆಗೆ ನಿರಂದ್ಯೋಗ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿರಂತರ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿ ಸಾಧಿಸುವವೆಂದು ಈ ವರ್ಷದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈವತ್ತಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವೈಖರಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷದ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಕೆಲವು ಲಕ್ಷದ ಆಭರಣಗಳು, ಕೆಲವು ಲಕ್ಷದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಅದಿಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾಬರಾತಾ ಇದೆ. “ಮಂಚಕ್ಕೆ ಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಲಂಚಕ್ಕೆ ಸಾವು ಇಲ್ಲ” ಎಂದು. ಲಂಚಕ್ಕೆ ಸಾವು ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹಲವಾರು ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸ ಲಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಏನು ಆಯಿತು ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇದೆ. ಕೇಟು ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್, ಎಂದರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಸರಬರಾಜು, ಕೆಲವು ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೇಟು ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು, ಎಂದರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್. ಇನ್ನೊಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ. ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದು. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಂತು. ಭದ್ರಾ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ೨೦ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಿದೆ. ಈಗ ಇದು ಮುಗಿದಿದ್ದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ. ನಾನು ೧೫ ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯ ವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ ಎಂದು. ಕೇಟು ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯವನ್ನು. ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ದರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲು ರೈಲ್ವೆನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಹೋಗಿ ಆ ನಂತರ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಅರ್ಧ ದರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಯೋಜನೆಯ ಲಾರಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಉಪಕರಣಗಳು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾರಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು ; ಇಂಜಿನ್ ಸಮೇತ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು ಆಗ ನಾನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಪರಿಣಾಮ ಅನಿಷ್ಟ ಇದೆ ಎಂದು ಅವಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧ ವಿಧಾನಗಳೂ ಕೂಡಾ ಹೀಗೆ ಇವೆ. ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇದು.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಜಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಂಪತ್ತು. ನೆಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ ಇದರಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಗಿತ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರ ವನ್ನು ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಕರಣಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾದರೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಇದರಿಂದ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಉಪಕರಣಗಳು ಜಪಾನ್, ನಾರ್ವೇ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಡನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಎಂದರೆ ಸೀಗಡಿ ಮೀನು ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆ ಇದೆ ; ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ತೆರಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಮೊದಲ ಬೆಳೆ, ಎರಡನೆಯ ಬೆಳೆ ರಾಜ್ಯದ್ದು. ಮತ್ತು ಈ ತೆರಿಗೆಯದು ಶೇಕಡಾ ೨೦ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶೇಕಡಾ ೮೦ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ. ಈ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಐದು-ಆರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಬಳಕೆದಾರನಿಗೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಲೆ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಬೇಡ. ಸರ್ಕಾರ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ಇಬ್ಬರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಮರದ್ವು ಪ್ರಗತಿ ವಾದ ಪಾತ್ರ. ಈ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಈ ಸೀಗಡಿ ಮೀನಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಖರೀದಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ಪಾದಕನಿಗೆ

ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಉತ್ಪಾದಕನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಜೊತೆಗೆ ಪೊನ್ನೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಂಗಳದತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಸಪೇಟೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಮಿನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಬಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ದುಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕೇರಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಇವರು ಏಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ? ಜೊತೆಗೆ ಅಫಾತದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಇತ್ತು. ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣವೋ ಅಥವಾ ಏನು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾರಣವೋ ಆ ಒಂದು ಅಫಾತ ಪರಿಹಾರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನೂರಾರು ಮಿನುಗಾರರಿಗೆ ಅಫಾತವಾದಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅವಕ್ಕೆ ತಡೆತಾಯಿಯಿರಲಿಲ್ಲ, ಗತಿ ವತ್ತವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ೧೨೭ ಸನ್ಮಾನಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಆಶ್ವಾಸನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಿನುಗಾರರಿಗೆ ಉಚ್ಚಲದಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದೆ. ಮಿನುಗಾರರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ, ಹಾಗೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗಾದೆ ಮಾತು ಇದೆ. "ಆಡದೇ ಮಾಡುವವ ರೂಢಿಯೊಳಗುತ್ತಮನು ; ಆಡಿ ಮಾಡುವವ ಮಧ್ಯಮನು ; ಆಡಿಯೂ ತಾ ಮಾಡದವ ಅಧಮಧಮ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಿಯೂ ಇವೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಇವರು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಘೋಷಿಸಿಲ್ಲ ? ಅದೇನೋ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ಘೋಷಣೆಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜನತೆಗೆ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಭಾವ ಇರಬಹುದು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಇರಬೇಕು ಇರುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಅದು ಇದೆ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು ಸಂಯುಕ್ತ ಗಣರಾಜ್ಯ. ಅಂತರ್ಗತ ವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಧನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮಂಗಳೂರು-ಆಪ್ತ ರೈಲ್ವೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಅದು ಶುರು ಆಗಿ ಸುಮಾರು ೪ ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಆಪ್ತದಿಂದ ಈ ರೈಲು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡಾ ಆ ದಾರಿಗೆ ೬೦ ಕಿ.ಮೀ.ಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರು ಸ್ಕಾಂಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಂಗಳ ಪತ್ರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸೂಚನೆ ಗಳೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ೬೦ ಕಿ.ಮೀ. ಆಪ್ತ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿ ಮುನ್ನಡೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ಬಯಲು ಹಿನ್ನೆರೆಯ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಇನ್ನೂ ಇವರ ಕಡತದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಒಬ್ಬಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾತ್ರ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದು ೨ ವರ್ಷದಿಂದ ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾದ ಉಯ್ಯಾಲೆಯ ಮನೋ ಧರ್ಮದ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಸಾಲದು. ಏನೋ ಇದೆ ಇದರಲ್ಲಿ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉಷ್ಣ ಸ್ಥಾಪಕದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪಡೆದಿದ್ದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯುವ ಅಪತ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿನಿಯೋಗ ಅನಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಿತ್ಯ ನಾವು ತಾವೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ಈ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಂದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೩೦ ರಿಂದ ೪೦ರಷ್ಟು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇವರು ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಲಾರರು. ಇವರಿಗೆ ಇವರದ್ದೇ ಆದ ಭಾಷೆ ಇದೆ. ಇವರದ್ದೇ ಆದ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಕೇಳಿದರೆ ತೋರಿಕೆ ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರ ಇವರ ಬಳಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಬಂದ ಅನುಭವ. ಜೊತೆಗೆ ಮಿನುಗಾರರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಿನುಗು ಕ್ಷಮೆ ಇದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇದನ್ನು ೩-೪ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಿದ್ದು ಇದನ್ನು ೭ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಫಾತದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜೀವವಿಮೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೈಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಇದೆ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವವಿಮೆ ಇದೆ. ವಿನಯನ್ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕವರಿಗೆ ಜೀವವಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ಈ ವಿನಯನ್‌ಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದಾಡಿಯು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಅಪಾಯದ ಜೀವನ. ಇದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ಇದೆ. ಇವನದು ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಆಫಾತ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಜೀವವಿಮೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರ್ ಆನಂದ ರಾವ್ (ರಾಜಾಜಿನಗರ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿಯವರು ರಾಜ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಧೀರ್ಘ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದ್ದಂತಹ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದ, ಕನ್ನಡ ಜನರ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ವಿವರವಾದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿರವರು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ೧೦ ವರ್ಷ ಅನುಭವ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಕುಲಂಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹತ್ತಾರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ, ಇನ್ನು ದೇಶೀಯ ನೋರಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸಂಕಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ, ನಾನೇನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿರವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎಂತೆಂತಹ ಬಜೆಟ್ ಇಡುತ್ತಾರೋ ಏನೇನು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೋ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಸಾರ್ಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೂ ಅಂಥಾ ಭಾರ ಹೊರಿಸಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಕೇಂದ್ರದ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಆಯಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸಾರ್ಕ್ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಕಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಜೆಟ್ ಕೂಡ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೈತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಪರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಟ್ ಈಸ್ ಎ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಬಜೆಟ್. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನು ಅವರು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪತ್ತಾರು ದಿವಸ ನಿಧಿ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜೆ ಕ್ಲೀವ್ ಆಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಡಿಪ್ಲಿಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಮೇಕ್ ಆಪ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರ ಹಾಕದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೋ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಆತಂಕ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ನನಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಬಜೆಟ್ ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ, ಬಡ ಬಗ್ಗರ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಬೀಳತಕ್ಕಂಥಾ ತೆರಿಗೆಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಧವಾದಂಥಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವುಗಳೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.— ಸಿಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಅಡಿಪನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅದನ್ನೇ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಕಂಡಮ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ದಿನ ಬಳಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂಥಾ ಸಾಮಾನುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಬಡ್ಡೆಟನ್ನು ಈವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ದಿರವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೈಲ್ಯೂವರ್ಗವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೯೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ದಿಫಿಷಿಟ್ ಗುಂದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ದನ್ನ ಹೇಗೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಬಡಬಗ್ಗರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಾಕದೆ ಸೂಕ್ತ ವಾಂಛಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಪ್ರೆಷರ್ ಕುಕ್ಕರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಹಾಗೂ ಬಡ ಬಗ್ಗರು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂಥಾ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲವೇ, ಇದರ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಲೇ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಡಿಫಿಷಿಟ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ತೋರಿಸಿಲ್ಲಾ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದಿರವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಸಿಲ್ಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ರಿ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲೂಮ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಒಂದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಿಲ್ಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಇತರೇ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೊನೆಗೆ ಅದು ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲೂಮ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಪರ್‌ಲೂಮ್ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲೂಮ್ ಏನು ಇದೆ ಇದಲ್ಲ ಸಿಲ್ಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಿಲ್ಕ್ ಪಾಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಾವು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ರೋಡ್ಸ್ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಈ ಟೂರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಅದರ ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳು ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್, ಸ್ಕೂಟರ್ ಮೇಲೆ ೧೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದು ದನ್ನ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆರಿಗೆ ಏನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಅಭಾವ ಅದರ ಬೆಲೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಫ್ಯೂಯೆಲ್ ಎಸನಮಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಇಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ಸ್ ಅಥವಾ ಸ್ಕೂಟರ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದಂಥಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದಿರವರು ಈ ಬಡ್ಡೆಟನ್ನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ 3½ ಕೋಟಿ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥಾ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಗತವೈಭವ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸದ ನೆನಪು ಇದು ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದಿರವರು ಕೈಹಾಕಿದ್ದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಥ್ರಾನ್ಸ್ ಇನ್ನು ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ

ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮಾನ್ಯವೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಗತವೈಭವದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿರುವುದು ಇಡೀ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೆ ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಇದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೂ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥಾವರಿಗೂ ಇವರ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ನೆನಪು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸ ನೋಡಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬೆನ್ನುಚ್ಚು ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೫೦೦ ಎ. ಡಿ. ಕ್ರಿಶ್ಚಶಕದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಹೆಪ್ತೆ ಇಂದು ಹಾಳು ಹೆಪೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹೆಪೆಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಗತವೈಭವದ ನೆನಪುಗಳು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹೆಪೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಇದ್ದಂಥ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆ ಏನೇನು ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪವೊಯ್ಯ ಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾತು ಕಡಿಮೆ ಅವರದೇ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹೆಪೆಯನ್ನು ಪುನಃ ವೈಭವ ನಗರವನ್ನಾಗಿ ತರುವಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕಂತಹ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತಗೊಳಿಸುವ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹೆಪೆಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕು. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಇಲಾಖೆ ಆರ್ಕಲಾಜಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇನ್‌ಟೇನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹೆಪೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಳು ಹೆಪೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಈಗ ಒಂದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಗತವೈಭವದ ನೆನಪುಗಳು ಮರುಕಳಿಸುವಂತೆ ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ದೇಶ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಣಕು ಯುದ್ಧ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹುಡುಗರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಬರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜಯ ನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹೆಪೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಗತವೈಭವದ ನೆನಪುಗಳು ಮರುಕಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪವೊಯ್ಯ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಹಾಗೂ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಆದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಂಥ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪವೊಯ್ಯ ಯವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ

ಯಾದ ಹಂಪೆಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಜಿಟೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಸಂಪು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಆಸಮಾಧಾನ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ತಿಯವರು ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏರಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿದರೆ ಆಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇಹ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಘಗಳು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಒಂದು ದಿಟ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಟೋನ್ ಆಫ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಕಡತಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಮತ್ತು ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಪ್ರೈಜ್ ವಿಜಿಟ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಡತಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಷೋ ಮತ್ತು ಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಬಿಡಿಎ ಮತ್ತು ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರ್ಪ್ರೈಜ್ ವಿಜಿಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಒಂದು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲೆರುವ ಜಡತ್ವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಾಲನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಛೇರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಭೀತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್‌ಮನ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಬಿಗಿಯಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಾಲೋ ಆಫ್ ಆಕ್ಷನ್ ಇರಬೇಕು ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಡಿಟೇಲ್ ಆಗಿ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನರ್ಸರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆವಿಗೂ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ

ನಸರ್‌ರಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ರಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೂ ೩೦-೪೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫೀಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಂದು ಪದ್ಧತಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವರಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದವರಿಗೂ ಪ್ರೀ ಎಜುಕೇಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಾತು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಡೊನೇಷನ್‌ನ್ನು ಮೊದಲು ಅಬಾಲಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಬಂದು ಅರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಿ ನಾನು ಈಗ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ವೆಂಡಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉಳಿದಂತೆ ನಸರ್‌ರಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಲೇಜಿನವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಡೊನೇಷನ್‌ನ್ನು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಂದು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಯಾದಾರೂ ತಾವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಸಹ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗಳೇ ಇವೆ. ಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇವೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ, ಕನ್ನಡ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗನಿಗೆ ೩೬ ಎಂದರೆ ಅರ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 'Thirty Six' ಎಂದರೆ ಅರ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಯುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಇಲ್ಲವೇ ಕನ್ನಡಪ್ರಭಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರೈವರಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಈ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂನ ಹಾವಳಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ, ಪೇಪರ್‌ ತುಂಬಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೇ ಜಾಹೀರಾತು ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಬುಕಿಂಗ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರೂ ಇನ್ನು ಮೊದಲೇ ಈ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ, ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತರ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಜಾತಿಯ ರೋಗ, ಮಾಲ್-ಅಡ್ವಿನ್ಸೈಷನ್ ರೋಗ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಇವೆ. ಈ ರೋಗಗಳು ಈ ಹೊಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಹರಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು ಅನೇಕ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಅನಾವರತವಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಏಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ, ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಇರೆ ತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಚೇರ್‌ಮನ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಿಬಿಎನ್ ನಾನ್ ಅಭಿಜಿಯಲ್

ಚೇರ್ಮನ್‌ರನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್‌ ಮೀಟಿಂಗ್ ಸಹ ಸಡೆಯು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಂದು ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಿ ಪುಶ್ಚೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಿಡಿವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ನಿಕಟವಾಗಿದೆ. ಮನೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಗರದ ಶಾಸಕರಾದ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯಾದರೆ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡಿವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಿಡಿವ ಮೂಲಕ ಬಡವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪುಶ್ಚೆ ಕಳುಹಿಸಿ ದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಚೇರ್ಮನ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಕೂಡಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಚೇರ್ಮನ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟಿಎಸ್ ಬಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಬಸ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ ಈ ಬಿಟಿಎಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪುನರ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗಿನ ಬಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರೀಕರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಕನಿಷ್ಠ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರೀಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈಗಿನ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತುಂಬಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವು ಒಂದು ವೇಳೆಗೆ ವಾಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ: ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತವೋ ಎಂಬ ಭಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ಬಸ್‌ಗಳು ಫೋಟ್-ಪಾತ್ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿವೆ, ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಸುಗ್ಗಿವೆ, ಈ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಈಗಿನ ಸಾರಿಗೆ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹಿತವನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದವರ ಪದವಿಧರರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ಈಗ ಸ್ವೈಫಂಡರಿ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಇವರುಗಳು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಇವರಿಗೆ ೧೫೦ ರೂ.ಗಳ ಸ್ವೈಫಂಡ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿನಂತೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವೈಫಂಡ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅವರು ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಇವರುಗಳು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಮೆಟರ್ನಾಲ್ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಟೆಂಪೋಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈಗ ಜಯಪುರದಲ್ಲಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ತಾವು ಎಷ್ಟು ರೂಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಾದರೆ ಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಷ್ಟ-ಬಿಳುಪು ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ೫೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಕಳೆದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೋಸ ಹಾಕುವ ಚಿತ್ರಗಳು ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟ-ಬಿಳುಪು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ

ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಸಹ ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಮಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪುನಃ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಗರ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ವಿಮೃತ್ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವಂತಹ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಂದು ಫಲ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಮಂಟ್ಟುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI A. LAKSHMISAGAR (Chickpet).—Sir, the Hon'ble Minister Sri Veerappa Moily while presenting the budget has also said "I shall be taking a vote on account to cover the expenditure during the first four months of the year in order to provide sufficient time for a detailed discussion on the items before, the expenditure for the full year is voted". That is, he is seeking a vote on account. The seeking of vote on account is provided under Constitution of India, under article 206. Like the ordinance making power of the Government under article 213, seeking of vote on account should be restricted to certain extraordinary situations. This expedient is not generally resorted to except under exceptional situations. Sri Veerappa Moily had some reason last year when we asked for vote on account, because the Government had just then assumed office in the first week or early second week of January 1980 and he has had no time to prepare a detailed account and submit budget proposals for the entire year. Now, this Government has been in office for the last fifteen months and there is no reason why he is now asking a vote on account. Why? He has not given any reason. I will subsequently say, the same sentence is repeated last year, about the seeking vote on account. Verbally it is lifted bodily from that paragraph and put it on here, except the change of the year. Sir, this is not a matter which should be taken in a lighter sense. I do not want to go into a detailed consideration of the matter. Suffice to say that this indicates the serious difficulty into which the finances of the state and administration of finances of the state have come to be. Otherwise, there is no ostensible reason why the Finance Minister is seeking the entire grant of the budget for the year 1981-82. It is only as I said, under exceptional situations, that the Government comes forward and seeks a vote on account. There is something seriously wrong about the finances of the state. Therefore this is an un-mistakable symptom of the bad management of the state. There is no other reason. He seems to think that he is giving an opportunity to have

a detailed discussion. Why did he not do it last year? Year before, we did not have it. Immediately after the general discussion was over, detailed discussions on various departments took place and the budget was sanctioned by this House. Why it was not done? Then Sir, Sri Veerappa Moily, I think, is not a financial expert. I give him all the credit. But he is certainly not an expert on finances. But he should have taken lessons from the past experience and presented the budget proposals. The Union Budget is presented in a particular fashion. What it contains is the budget grants giving a review of expenditure and review of performance of the previous year for which accounts are actually closed for 1979-80 and then review of progress for the year 1980-81 and present the budget for the year 1981-82. This, he has not done. He seems to have his own way of making budget proposals. His budget speech is like the Governor's address. I have tried my best to read the Governor's speech and his speech and find basically there does not seem to be any difference between them. Of 59 pages of the budget speech of Sri Veerappa Moily, 42 pages are devoted to the review of the progress of the Government and only 8 pages are devoted to the budget proposals as such. This is an unique feature of his budget speech. I made this remark last year also but there does not seem to be any improvement upon what he did last year.

ಶ್ರೀ ಮೊಳ್ಳುರು ಆನಂದರಾವ್. — ಪ್ರತಿವೊಂದು ಪ್ರಾರಾಧಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್. — ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI M. C. NANAIAH. — There is Finance Minister to answer.

SRI A. LAKSHMISAGAR — Sri Veerappa Moily has presented a deficit budget for second year in succession. These are his words in his 1980-81 speech "this I acknowledge is a large gap". The same sentence has been repeated by him this year also. "I concede that this is a large gap". Last year, the deficit was 82 crores and now it is mercifully reduced to 80 crores. My submission is that this is not a correct picture of the deficit of the finances of the state. In my submission, Revenue receipts is shown to be Rs. 61.94 crores. This is unrealistically on the high side. You can kindly see. The Finance Minister has not taken two factors into consideration. This will be less by Rs. 10 crores because the Union budget has shown concession to income-tax payers and as a result of this nearly 14 lakhs income-tax payers will be taken out of the income-tax net. To that extent, the share of the state from income-tax will be lessened and further there is no change in the Excise Duty. Therefore, there cannot be extra income from central pool to state from

out of Excise duties. Therefore, on this account, by Rs. 10 crores it has been over-valued. Then, there is over estimation of non-tax revenue to the extent of 10 crores without regard to the past 10 crores. The budget estimates for 1980-81 is sum of Rs. 227.79 crores, revised estimates for 1980-81 is a sum of Rs. 204.06 crores and budget estimates for 1981-82 provide for 223.90 crores, On what basis he has done that? Therefore, I say this is an over-estimate. Then having regard to the past, the capital account amount under recovery of loans and advance is over estimated to the extent of 30 crores. Recoveries of loans and advances for the 1980-81 is 38.98 crores and the revised estimates is only 31.25 crores and he provides for 81-82 Rs. 62.42 crores. This is also on the high side. Therefore the total deficit will not be less than 130 crores. 80 crores has been admitted, 20 crores on revenue account and 30 crores on capital account. This will be the reasonable deficit that can be accepted having regard to the past record of the Government. Last year, the Finance Minister spoke about the buoyancy in economy except under two items of income, Sales Tax and Excise duty. I do not find any buoyancy in the economy of the State. There has been an increase in the collection of Excise duty. The projected figure is 22 crores. Sales Tax revenues go up not because of the inherent effort the department makes for the purpose of making collections, but because of the fact that as the prices go up, the Sales Tax revenue would also increase. Giving an allowance of even 30 crores of income, the deficit will not be less than 100 crores.

4-30 P.M.

Giving an allowance of even Rs. 30 crores of income, the deficit will not be within Rs. 100 crores. This is about the deficit budget. Deficit budget is not a symptom of good budget. You cannot run a household affairs continuously on deficit budget. I cannot do so. I can borrow. I can manage for some time. If the Government of Karnataka is under the impression that this Government is going to get some assistance from the Central Government, they are also not in a very happy position. Their deficit is 1539 crores of rupees. You are not in a position to get any benefit from the Central Government on any account. How are you going to bridge this gap of Rs. 100 crores? This is the position. Then, I tried my best to make an objective assessment of the working of this Government and the performance of the Government for last 15 months from the Official records of the Government namely two Budget Speeches of Sri Moily and two Governor's Speeches for the year 1980-81 and

1981-82 and also the Economic Survey and other papers. About the price situation, this is what the Governor said in the year 1980. "Highest priority to bring down the prices of essential commodities will be given." Sri Moily, in his Budget Speech for the year 1980-81 told :

"Rising prices have been causing great concern since they create greater hardship to the poorer sections of the Society."

Then, the Governor said in his speech of 1981 :—

"My Government are fully conscious of their obligations to provide essential commodities like foodgrains, sugar, vegetable oils, Kerosene Oil to the people at reasonable prices."

What is the position Sir? The Economic Survey gives a go-by to all these wishes of the Government. I will read only a few paragraphs I have marked. I do not want to read the entire thing. This is from Page 12 of the Economic Survey-1980-81 :

"After a spell of almost absolute stability in the general price level in the country for two years during 1977-78, 1978-79 the prices rose steadily since March 1979 and registered a rise of 23.3 per cent during 1979-80. The rising trends in prices continued during the current year also and between March 1980 and middle of January 1981."

"Thus, while the general price rise in the State is almost equal to the national trends the prices of mass consumption goods appear to have registered slightly higher increase in Karnataka both in rural and urban areas. The retail price indices in Karnataka show that there has been a steeper rise in the retail prices in rural areas than in urban areas during the current year upto December 1980."

This is the performance of the Government. Then Sir,

"The retail price indices show that some more essential commodities have also registered a steep rise in prices during the current year."

Now regarding prices in Bangalore :

"Prices in Bangalore have moved more or less in tune with prices in the country as borne out by the Retail Price Index for Bangalore as well as the absolute prices of essential commodities presented in Appendix....."

"It can be seen that the prices of all the essential commodities in Bangalore, both wholesale and retail, have gone up considerably since March 1980, except the wholesale prices of dry chillies."

Dry chillies only! You may be benefitted, the Chickballapur People may be benefitted.

“As observed elsewhere, in Bangalore also the prices of gramdhal and ragi have registered a very steep rise of over 60 percent during the current year up to the end of January, 1981. There has been a steep rise in the prices of coconut oil, sugar, groundnut oil, jowar, rice and uraddhal also in Bangalore during the current year over and above a substantial price rise during the previous year.”

Thus the price trends in the State since March 1980 are briefly discussed below :—

“Prices in the State have increased considerably since March 1980. We have seen that the general price level has considerably risen between March and December 1980 as reflected in various indices and absolute prices referred to above. However, increases in the prices has been uneven during all the months. Prices of commodities like jowar, bajra, ragi, gram, tur, potato, arecanut and coconut which were increasing moderately during March–August 1980, have risen sharply from September 1980 onwards, and the upward trend continued till December 1980. The price index of gur which was 833 in March 1980 showed an upward trend throughout 1980–81 until it reached the level of 1,181 in September 1980.”

Then Sir, lastly :

“Thus the price situation has been alarming in the State as has been throughout the country during the last two years ; particularly the prices of basic consumption goods have gone up steeply causing considerable hardships to the vulnerable sections of the society and serious distortions in the development programmes and also private production plans. The instability in prices of some important agricultural commodities have led to fluctuations in their production causing basic imbalances between supply and demand. Coupled with this, the imperfections in the distribution system have accentuated the inflationary trends and instability in prices.”

This is the answer from the official records where they admit as a matter of fact the rise in prices has been causing in Bangalore City of Karnataka. They have referred as this is the highest priority. Moily said, “greater hardship to the poorer sections”... It is these

sections of the society who have been groaning under the high rise in prices of all essential commodities. What has this Government done to reverse this trend in rising prices of essential commodities? He has only one answer and that is only in March. Just a few days before the meeting of the Assembly the Chief Minister dramatically announced the action they have taken against the hoarders. How many? 377 hoarders and goods worth Rs. 2½ crores have been seized. Has there been any effect on the rising prices of essential commodities in the State? Then regarding drinking water. Sir, drinking water is a most important thing. This item comes under the Minimum Needs Programme. The Governor in his Address in 1980 said :

“My Government are concerned about the need to ensure an adequate supply of potable water, both in rural and urban areas.”

Sri Moily said in 1980 :

“The Government attaches importance to providing drinking water supply to the villages which do not have those facilities. There are as many as 1996 well-less villages and construction of wells in these villages shall be taken up on priority. It is also our desire and wish to see that every Harijan Colony has atleast one drinking water well.”

How many villages have been provided with drinking water facilities during these 15 months? This is what the Governor said in 1981 :

“My Government have declared their intention to provide source of drinking water to all the villages in the State by first of November, 1981.”

Mr. Chairman please note this “by 1st November 1981”. This is a preposterous statement without any regard to objective consideration on providing water to all villages. There are 26,000 villages in this State. 1996 villages were to be provided with drinking water wells. How many of them were provided with drinking water during this period? No indication is available. Now I shall read what he says about drinking water.

“Our Government has laid emphasis on the importance of providing drinking water facilities. In the drought affected areas, several rigs have been commissioned with a view to dig borewells and provide adequate drinking water facilities. Extensive authority has been delegated in the Directorate of Mines and Geology as well as in the Public Health Engi-

neering Wing of the Public Works Department to ensure that speedy supply of drinking water facilities takes place on the highest priority."

How many wells have been dug during these 15 months of this Government coming into existence?

MR. CHAIRMAN.—They are going to give.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—It does not find a place here. My submission is, if that was so even if there were 50 wells, he would have mentioned it.

MR. CHAIRMAN.—Your village is also going to get a pipe water supply.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Let us see. It does not find place here. He made a very big promise that 1996 villages will be provided with drinking water. How many were provided? Their intention is to provide drinking water by 1st November 1981.

Now I come to famine Relief. It is an admitted fact that 102 taluks out of 175 taluks are affected by drought in various ways and they have been categorised into 3 kinds of situation. Alright. What is the effort of the Government in giving them food, water, fodder and work to the persons who have no work during the period. The Hon. Minister for Revenue who replied on a discussion on the drought situation, he said that it has gone on record, the Government so far has spent only Rs. 3.66 crores and the total number of persons employed in these areas does not exceed four lakhs of persons. Is it enough? 102 taluks have been affected by drought, not to speak of floods. Only a pittance has been set apart and it appears that amount has not been fully spent. They are callous about this. I would like to ask, what are they doing about this matter? They have not been able to get money from the Central Government. The Central Government has made a sum of Rs. 10 or 12 crores as Advance Plan Assistance, not towards drought relief fund. When plan assistance comes they will cut down this portion of the amount and it will be given to other States. Yet the Central relief team is to arrive here and the State's request of Rs. 205 crores has to be considered by that time and then the State Government can hopefully expect that some monies would be given. By then, monsoon will have set in and the rigour on drought will have been very much lessened and there could be no need. But in the meanwhile the people are suffering for no fault of theirs. The Government is sleeping all the time, the Government is snoring all the time. This is the effort of the State Government about the drought.

About Land Reforms there is a reference in all these speeches Governor's speech and Mr. Moily's speech 1980-81 but what is that they have been able to achieve? During 9 or 10 months only 44,000 tenant applications have been disposed of. Still there are 2,24,000 applications pending disposal and out of 1,46,000 Declarations filed by the land lords during this 10 month period only 2,820 applications have been disposed off. This is all the great work done by this Government. Look at the preposterous claim they are making. "Government intends to finish a bulk of the work by 1-11-1981". We are already in the month of March. Their records have been very poor. Bulk of the applications both from the tenants and from the land lords are pending. Do you think that you will be able to complete this work? You will not be able to. This is a tall claim, this is a preposterous claim and the reason is this. They were not able to complete the reconstitution of these land tribunals for over 9 months in 16 districts. In the remaining 4 districts, they took 9 months to reconstitute these land tribunals. Who is in the way of reconstitution of these land tribunals? Are we in the way? Is the opposition in the way? We are not in the way. Who prevented them? They did not have the will because of their quarrels among themselves, among their partymen. They were not able to reconstitute the land tribunals. But all the same, they have the cheek to say that we are going to finish by December 1981. It is an absurd claim, not made on any realistic appraisal of the situation. Mr. Moily made a tall claim that 45 undertakings are running under loss and therefore he made a grand announcement that the Government would set up a bureau of public enterprises to monitor activities of these units and that they would have a separate specialised cadre of professionals to assist any industrial management to man the undertakings. This is what he said. After 15 months of this Government, the only thing that has been done is that this bureau has been set up. After having been set up, he made another tall claim that these undertakings are in the direction of making some improvements. This is the language he has used. The general performance is in the direction of improvement during the year and for that he gives names of 3 companies. Hutti Gold Mines, Mysore Minerals and V.I.S.L. Yes, they have made profits. N.G.E.F. is another organisation which is making profit continuously. Except 4 or 5 of the 45 undertakings, all others are running under loss. Mr. Chairman this year also several lakhs of rupees have been set apart and given to some of these undertakings because the Government has taken a policy to keep these undertakings going. One is Mahadeshwara Sakkare

Kharkane and another is Mandya Acetates. It is an admitted fact that there has been an investment of Rs. 7 crores in the Agro Industries Corporation. Rs. 4 crores have been lost. The Previous Minister, Sri K. H. Ranganath, made a statement on the floor of the House as a Minister of that portfolio. The general expectation of the Government has been that these undertakings where hundreds of crores of rupees have been set apart as capital, have not been able to earn money and they had to be provided with money out of the revenue of the State. He has mentioned that 4 or 5 companies have made some profit. That is not because of the inherent better performance of this Government but because the prices of gold and steel have gone up. Therefore they have been able to show profit and not because of better performance. Sir, what is this bureau? This bureau consists of IAS Officers. They have further bureaucratised this bureau. It will not be of any use to you. They will continue to be in the red. You have not made any special effort to see that these undertakings which are under direct supervision of the Government should make some progress and earn profit. You have not been able to do anything during this period.

Sir, what is the position of the industrial situation in the State? Due to power-cut and also labour unrest, the industrial production has gone down admittedly. Therefore, I do not want to dwell upon it. Out of 13 companies mentioned in the Economic Survey, 9 of them are not doing well. Particularly those industries which are producing Urea and Sulphate, which are necessary for agricultural operations have also received a set back to a greater extent than other industries. What have you done to improve the working of these institutions?

Sir, once again there is a reference to employment. Whether it is unemployment or employment, let us see. On page 44, Sir, among the educated unemployed, the number is increasing, particularly among the diploma holders, there is 12.3% rise. Among IIT apprenticeship and other certificate holders, the rise is 20.7%. matriculates, the rise is 6.2%, below-matriculates the rise is 4.3%. Sir, only 7,000 women have been able to get employment during this year. The only answer of the Government is that they have extended EAS scheme, drought-prone areas programmes and other programmes. These programmes will provide employment in a substantial measure. As I told you just now, there is absolutely no serious effort in improving the situation and to provide employment to more and more people.

And, then about bonded labourers. These are the most unfortunate lot of our society. They were taken away from their old masters. They have not been able to get the new masters. Sri Moily in 1980 said that about 55,000 bonded labourers are yet to be rehabilitated. A provision of Rs. 100 lakhs was made during this year. What happened to them? How many of them have been rehabilitated?

Then, Sir, irrigation. Admittedly, they have not been able to make much of a progress even in this respect. On page 61 of Economic Survey it is said as follows:

“The ultimate irrigation potential in the State is placed at 54 lakhs hectares as against the gross cropped area which could be around 110 lakhs hectares. As per the latest available information, irrigation potential expected to be exploited by the end of financial year 1980-81 is placed at around 23 lakh hectares. This implies that about 43 percent of the potential is exploited in the State, indicating the scope existing for further development”.

They have not been able to make any substantial, noticeable progress, even so far as irrigation is concerned.

Then, about Power. We are facing critical power shortage which is going to have considerable effect on the economy of the State.

There has been a universal complaint that there is acute shortage of fire-wood in the State. Even in Malnad towns and bigger towns there has been a complaint. There has been agitation and the Government in response to their complaints the Governor in his address in 1980-81 said that hundred lakhs hectares of fuel, wood plantations, with an investment of Rs. 3 crores every year would be made. What is the progress made so far? They have not been able to provide fire-wood at cheaper prices. The prices of fire wood in Bangalore City, at any rate, are going up and up. There does not appear to be any control or regulation in this behalf. The Government has not been able to do anything in this behalf.

I come to the last point farmers' agitation. Admittedly, according to the official figures agriculture in Karnataka contribute for 50 to 52% of the States income. Largest number of people are employed in agriculture. The organised industry accounts for only 10% of the total people employed. So the rest are somehow finding some kind of job or the other. So far as agriculture is concerned, there was an agitation last year in July, 1980 and the Government

made a big announcement spectacular announcement as it were saying that the Government is giving relief to the farmers to the extent of Rs. 85 crores. I should like to ask the Hon. Finance Minister in what way he has been able to give relief to the farmers to the extent of Rs. 85 crores. I hopefully waited for some kind of help in this behalf in his budget speech. But where are the concessions to the extent of Rs. 85 crores. Sir, the Government must act with some sense of responsibility. If the Government is under the impression that the farmers can be easily fooled they are mistaken. They have made a promise that Rs. 84 crores relief should be given to the farmers. The Government has not been able to do anything substantial to the farmer's community. I say this is the greatest betrayal of farmers. I think the farmers in our State will not take it lightly. They were waiting for some sort of concessions from the Government when the Finance Minister submits the budget proposals. They are very much disappointed. Sir, this is the situation that we have today.

5-00 p.m.

What is the total amount involved in it? I don't want to go into details now. I will talk about this some other time. I should like to draw the attention of the Hon'ble Finance Minister to the Solemn declaration made by the Government that they will give the farmers Rs. 85 crores worth of concessions. Where are they? To what extent they have been able to give reliefs to farmers and what is the exact amount involved? We wrote a letter to the Government regarding this.

SRI V.V. PATTAR.—Sir, I think this declaration was made by the Chief Minister on the floor of the Assembly and details of Rs. 85 crores have been declared in the Assembly itself. On the contrary, I am bringing to the notice of the hon. members of Opposition that they heard and whole heartedly applauded and thanked the Chief Minister for that. Perhaps they might have forgotten. Now they are saying what this Rs. 85 crores are?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಪತ್ಯಾರ್ ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವರು ಆತ್ಮಸನೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಿರುವುದು ಸುಮಾರು 20 ರಿಂದ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ, ಕೊಡದಿದ್ದಾಗ ನಾವು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಲಾಯ.—ಉಣಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅವರು ನೀಡಿದ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಈಡೇರಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಲಿ. ಇದು ಬರೀ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಾಳೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಲಿ.

SRI 'LAKSHMISAGAR.—Mr. Chairman Sir, after a dialogue with farmers' leaders on more than one occasion, the Chief Minister said and has gone on saying that he would consider their demands sympathetically. But nothing substantial or tangible has been done. Thereafter, our party constituted a committee to go into the details of concessions announced by the Government vis-a-vis the demands of the farmers. Then we made an assessment with the help of official records. Based on evidences and information furnished in the official records, we are not in a position to come to the conclusion that the Government has given reliefs to the extent of Rs. 85 crores. Let the Government come out with the total amount that is involved in the concessions or reliefs that were announced to the farmers. I challenge them, it is not Rs. 85 crores. I assert this and say the something once again. That is why I said I you have betrayed the farmers of the State. Nobody forced you to give concessions to the extent of Rs. 85 crores. But having made that declaration, you have betrayed the farmers. You will see the consequences of it, if you are under the impression that you can fool the farmers.

SRI M. VERRAPPA MOILY.—Led by a political party.....

SRI A. LAKSHMISAGAR:—I need not win over them. They are rising themselves, they are coming up on their own strength. No political party is taking the leadership of the farmers. It is something, a new phenomenon in the politics of this country. I have been a student of politics and history too. I have not come across a situation where farmers have been able to rise. This is a very serious matter.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ದೆಹಲಿಗೆ ರೈತರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿದಕ್ಕೆ ಆದ ವಿಜೃಂಭಣೆ, ರೈತರಿಗೆ ಉಣಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಚಾರ ಹಾಕಿರಬಹುದು, ಇದು ಬೀರಬಲ್ ಕಾಗೆ ಎಣಿಸಿದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಟರನು ಒಂದು ದಿನ ಬೀರಬಲ್ಲನಿಗೆ, ಅವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದನಂತೆ. ಅದರಂತೆ ಬೀರಬಲ್ಲನು ಒಂದು, ತಪ್ಪು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨, ೩೦೦ ಕಾಗೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನಂತೆ ಇದೇನು, ಕಾಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇವನು ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ. ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹೋಗಿ ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಬೀರಬಲ್ಲನು ತಿಳಿಸಿದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗಳು ಜುಸ್ತಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೀರಬಲ್ಲನು, ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವ ಕಾಗೆಗಳು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದವೆಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ, ಹಾಗೆಯೇ, ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ, ಕೆಲವು ಕಾಗೆಗಳು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದರ

ಲೆಕ್ಕ ಯಾರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರತೆ ಇಲ್ಲ, ಕರಾರುವಕ್ಕಾದ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.— That is why I said that we met there—after, Having considered the concessions announced by the Government with reference to official documents we prepared a report and the same was sent to the Government. But we have not been able to get a reply so far on it. Therefore, my submission is, the tall claim of concessions given by the Government to the extent of Rs. 85 crores is not correct. We have assessed the money involved and the expenditure portion of these concessions. They have not been able to get anywhere near 85 crores. Therefore, Sir, I have placed before you, as I said, an objective assessment of the working of this Government for the last fifteen months. I hope I have been able to present this objective appraisal of the working of the Government like a lawyer would do. When a lawyer feels that is a fit case, he argues both on facts and then on law. It is only when the case is weak, that the lawyer assumes strident attitude and will be vociferous in his submission. Sir, I have put the questions to myself where is the performance and what is the performance of this Government. In every department and in every activity there is no progress. In most vital aspects of the Governmental activity, the Government has miserably failed. There has been a dismal failure. Prices have been rising. They have not been able to control the prices of essential commodities. What are they doing all these fifteen months? I should like to ask them in all seriousness. Which is the area of administration they have been able to make some noticeable performance which has assuaged the feelings and sufferings of the people of the State. I tried my best to know about this. Though, Sir, I looked at the entire administration and the performance of this Government for the last fifteen months in as objective a manner as possible, I have not been able to get it. So what are these people doing? Our Hon'ble Leader of Opposition said this is a very young team of Government, but the performance has been disappointing. I would say this is not only immature Government, but a totally incompetent Government that has been in office for the last fifteen months. It is unfortunate there are people in Karnataka tolerating this incompetent Government.

When they will rise and how they will rise is anybody's guess. No power can control or contain the persons and the peasants. I was telling about the peasants movement. Throughout the history the most exploited section of the society has been the farmers.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— As far as the incompetency is concerned we must learn from the members like Mr. Lakshmisagar who have ruled this country for two years.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ಒಂದು ಗಾಡೆ ಇದೆ. ೧೦೦ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರು ವರ್ಷ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಬಾಳು ಎಂದು.

SRI A. LAKSHMI SAGAR. — Sri Moily did not notice what I said after a spell of almost absolute stability in the general price level in the country for two years during 1977-78 and 1978-79 it was during Janata regime Mr. R. Venkataraman himself has admitted, that they gave the best of the Government that was possible which was unheard of during the last 33 years. We are proud of it. We have lost power but they are groaning about this ** Government. You must have the courage and conviction to place the facts.

(Interruption)

ಶ್ರೀ ಮತ್ತಿಕಟ್ಟಿ. — ದೇಶದ ಮಾರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಿದಂತ ಜನ ನೀವು.

SRI A. LAKSHMI SAGAR. — I have quoted official figures. Let me make myself clear. I have not deviated in any way.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ಸ್ವಾಮಿ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಅವೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪದ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಿ. If I call Mr. Lakshmi Sagar as a wretched person shall he tolerate it. Is it Parliamentary? or Unparliamentary

MR. SPEAKER. — I will examine it.

SRI A. LAKSHMI SAGAR. — Sir I have been very objective in my assesment to the best of my ability. It cannot be done like that.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ಅವರು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿ. ತಾವು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಬೇಕು.

SRI A. LAKSHMI SAGAR. — Sir, I call hundred times. That this is a ** Government. I may be a wretched man. It does not matter.

(ಗೊಂದಲ)

SRI S. R. BOMMA. — Sir, I raise a point of order, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಆದರೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ರೆಜಿಡ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮತ್ತಿಕಟ್ಟಿ. — ಅವರು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಏತಕ್ಕೆ **ಪರ್ಸನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಅವೇಶ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ. — ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — "ರೆಜಿಡ್" ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಏನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಇದೆ, ಅವರು ಪೊಫೆಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಬಂದೊಂದು ಸಾರಿ high standard ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲ, ಉಪಯೋಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ರೆಜಿಡ್ ಅಂತ ಹೇಳುವುದನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಹಾಕಬೇಕು.

*As ordered by the Chair the word is expunged.

SRI B. B. SAYANAK.— Sir, he has said that this Government is a wretched Government. It is a parliamentary word. But you cannot call an hon. member as a wretched person. It is not correct. It is unparliamentary.

SRI B. V. KAKKILAYA.— Sir, I fully support the views expressed by hon. member Sri Bommai.

ಭೇರೈನ್.— ಯಾರೇ ಹೇಳಲಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.— ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಭೇರೈನ್.— ಲಿಕ್ವಿಡ್‌ಸಾಗರ್‌ರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.— ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಕೆಲವು ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ, ವೇಳೆವಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿ ಚಾಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತಾದ್ದು ಇದೆ, ರೆಜಿಡ್ ಅಂದರೆ, The dictionary meaning is as follows. 'very unfortunate or miserable person, despicable person, person without conscience or shame (often as term of playful abuse)' This is the meaning of wretched. How could it become unparliamentary? I will now quote the rule: If you call the Government as a wretched Government it does not become unparliamentary just as if I call the Government as an impotent Government it does not become an impotent Government whereas if I call Mr. Mallur Anand Rao as an impotent person it certainly becomes unparliamentary. Anyway I don't call him.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.— ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರೇಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಡೌನ್ ಆಗಿತ್ತು, ತುಪ್ಪದ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಜನ ಏತೆ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಉತ್ತರ ಅಲ್ಲೇ ಇದೆ, ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಏತಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಜನ ಶರಣ್ವರಿಸಿದರು ?

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— Sir, let me make myself clear absolutely clear. I am not here an humble Member of the Opposition to pay homage to the treasury benches and particularly Ministers. I can use and I am entitled to use the strongest language possible which is permissible—and I am making myself clear within the four corners of the Rules and Regulations governing the conduct of business of this House. Therefore, I have not gone out of the way. I was referring to a dictionary and the Secretary was observing me since this afternoon. Whenever I think of using some words, I refer it to the dictionary. Therefore, let me make myself clear. I am entitled to call this Government by that epithet that this is a miserable Government with miserable performance. It has no

authority It may have legal authority. But, it has not moral authority. Any Government which has not been able to do anything! substantially on basic factors and on basic vital sectors of the working of that Government, it has no right to continue in office. All these men holding important and high positions, have been making periodical and habitual trips to pay homage to their leader at Delhi and behave like provincial satraps of Moghul Empire in Karnataka. This will not continue. If they are under the impression that they can feed with absolutely false promises and irresponsible promises they are mistaken. Therefore, I am sorry to say that our people in Karnataka are still tolerating this ***Government. God only should save the people of Karnataka.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ (ಮಾಲೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಜನತಾಪಕ್ಷದ ಉಪ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಹಳ ಆಕ್ರೋಶವಾಗಿ ಬಹಳ ಕೋಪದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವನ್ನು ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಹೇಗೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಹ ಹೇಳಲಿರು, ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಹ್ಯಾಸ್ ಆಫಾರಿಟಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಇನ್‌ಕಾಂಪಿಟಿಂಟ್ ಆಫಾರಿಟಿ ಆಗಿರಬೇಕು. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕಾಂಪಿಟಿಂಟ್‌ಗಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ೨ ವರ್ಷಗಳು ಕೂಡ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ಒಡಿ ಬಂದರು. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರವರು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟರು ಅವರು ಈಗತಾನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಬಾಂಡೆ ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಜೇತಪದತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ನಿನ್ನತಾನೇ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ೫೦೦ ಜನಗಳಿಗೆ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಇದ್ದೀರಿ (ಎಸ್.ಮಾನಿರಾಜು) ೫೦೦ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೪೦೦೦ ರೂಗಳಂತೆ ಕೆರಿ, ಹಸು ಮತ್ತು ಗಾಡ ವ್ಯವಸಾಯ ಉಪಕರಣಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ೨೦,೦೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ೧೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನೆಗೆಪಾಟಲು ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯಾವರೀತಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾವಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ೧೦೨ ತಾಲ್ಲೂಕು ರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಧಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಹೋದವರವ ಇದ್ದ ೧೧೬ ಕೋಟಿ ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದೂ ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು, ೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ೨೪ ಲಕ್ಷ ರೂಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಮೇಧಾವಿತನದಿಂದ ಬಹಳ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದೊಂದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೆ? ಎಂದು ಎಚ್. ಪಿ. ಗೆ ೫೦ ರೂಗಳಂತೆ ೨ ಎಚ್. ಪಿ. ಗೆ ೧೫೦ ರೂಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ, ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ತರಹ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಿಟರ್ ರೀಡಿಂಗ್‌ಗೆ ೨೫೦ ರೂಗಳು ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಈಗ ೧೫೦ ರೂಗಳು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪರಾಂಬರಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೆ ಆಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಮೊಗಳುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ.

*** As ordered by the Chair the word is expunged.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮಂ.—ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹೊಗಳುವುದು ಅವರ ಜಾಯಮಾನದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ.—ಇನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜಾನುವಾರು ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ತರಪೇತಿ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಶೀಘ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಇವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲವೇ?, ಅದೇರಿತೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ೭೫ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಶೇಖರಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇ?. ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೊಸದಾಗಿ ೮೦೦,೯೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನಗಳು ಸಲೀಸಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರಿತೆ ಮಹತ್ವರವಾದ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ ಅಪಘಾತ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಭವನವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಇದು ಇರಲಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಒಹಳ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅಪಘಾತ ಭವನ ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇ?. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೀಯವರಾದ ಪ್ರವೀಣರವರು ೨೦.೨೫ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ನಗರಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಭವನ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನಾನಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇ?. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ?. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಾಗರ್‌ರವರಿಗೆ ತಾಕಿಲ್ಲ, ಏತಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ತಂದಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ, ನಮ್ಮ ಅರ್ಧಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಚಿನ್ನದನಾಡು, ರೇಷ್ಮೆಯ ಬೀಡು ಎಂದು ಕನಾಟಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇರಿತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೂ ಸಹ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಜನ್ಮತಾಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ಅದೇರಿತೆ ಒಂದೆ ಕನ್ನಡ ಬಾಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತಹ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ೭೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಚೆಂಜ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅರ್ಧಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ, ಇದು ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿ. ಏತಕ್ಕೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ?. ಕೆಳಿ ಪರಾಸೆಂಟ್ ರೈತರೇ ಇರುವಂತಹ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿ-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ೨೦೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಲ ಕೋರಿದ್ದಾರೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ೨೦೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಪರಾಮನೇಟ್ ಸೋಲ್ಡ್ ಆಫ್ ವಾಟರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರ ಯೋಜನೆ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬರೇ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಲ್ಲ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಬಹುಹುದು. ಇದು ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯೋಜನೆ. ೧೦ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಸುಮಾರು ೫ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ

ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸುಮಾರು ೫೦-೬೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗಾದರೂ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸಾಲ ಕೋರುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿತರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೊರತು ಏನೂ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂಡಿಗೆರನಲ್ಲಿ ೩-೪ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬಾಳೆಹೊನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ ೩-೪ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮೇಲಿರಬಹುದು. ೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಾನು ಟಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಅಭಾವ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಕೊಡಿ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎರಡು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎರಡು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ, ಅಷ್ಟು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಎರಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಎರಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಖಂಡಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಅಗಿಲ್ಲ. ೧೮-೨೦ ಬೆಡ್ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತ ನೀವು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಷ್ಟು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ, ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಾನ್ಯ ಕುುಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರೀ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಆಡದೇ ಕಾರ್ಯತಃ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರೀ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳದೇ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ೧೦ ನಿಮಿಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಮೇಧಾವಿಗಳು, ಸುಮಾರು ೪೫ ಪುಟದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು, ಮಾತನಾಡುವುದು ಸುಲಭ. ೧೦೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುವಾಗ, ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನು ? ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಚಂದಿ, ಚಂದಿಯಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಟೀಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇನ್ನು ಬಾಂಡರ್ ಲೇಬರ್‌ಗೆ ೫೦೦ ಜನರಿಗೆ ೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರಿಗೆ

ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮಾಚಾರ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಸ್ವಾಟ್ಸಿಕ್ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅವರು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮೇಧಾವಿ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಹಳ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕು. ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಆಯರಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೊರತೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ವಿಠಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಈ ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಡ್ಡೆಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಏನು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದುದು ಅಲ್ಲ. ಆ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ೧೯೭೯-೮೦ ಮತ್ತು ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇ ರಾಜ್ಯದ ವರಮಾನದ ಲೆಕ್ಕ ಇದನ್ನು, ಇವತ್ತಿನ ಪ್ರಚಲಿತ ಬೆಲೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ೯.೨ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಚಲಿತ ಬೆಲೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ಇದರಲ್ಲಿ ೧೯೭೧-೭೨ರ ಬೆಲೆ ೧೦೦ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಬಡ್ಡೆಟ್ ತಯಾರಿ ಪೂಡುವಾಗ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ೧೯೭೦-೭೧ರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ನಮ್ಮ ವರಮಾನ ೫.೨ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಲಾ ಒಬ್ಬನ ಆದಾಯದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಆದಾಯ ಈಗಿನ ಬೆಲೆ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ೧೨೯ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಒಬ್ಬನ ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ, ಸ್ಥಿರ ಬೆಲೆ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ, ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸರಾಸರಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುವವರನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಸರಾಸರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಥಿರ ಆದಾಯ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವವನು, ಇವರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಅವನ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರ ಅಂತ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಲ, ಇವೊತ್ತು ಬರುವ ಸೂಚ್ಯಂಕ ನೋಡಿದರೆ ಅವನ ಆದಾಯದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆತನ ಆದಾಯ ಈಗ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ, ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ರೈತ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದರೆ ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟೂ ಕೂಡ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಹೀನಾಯವಾಗಿದೆ. ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಮಾನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಇವತ್ತು ಕುಸಿದುಬಿದ್ದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಂಬಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಆದಾಯ ೯೯.೪ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದು ೧೨೦.೦೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ವರಮಾನ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತೆ

ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರು ಉಪ ಯೋಗಿಸುವ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವರು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಕೆಳದರ್ಜೆಯವರು. ಇವರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ೭೦.೭೯ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದುದು ಇವತ್ತು ೫೯.೬ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರು ಯಾರು ಕೂಡ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನ ತಲಾ ವರಮಾನ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಬೆಲೆಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಲೆಗಳು ಅಖಿಲಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೧ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦.೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು ಅಂದರೆ ೧೬.೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವಾಗ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫಿನಾಮಿನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ೧೦.೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿರುವಾಗ ಇವರ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೬.೭೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿವೆ. ಹೋಗಲಿ ಇದನ್ನು ೧೦.೨ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಾದರೂ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆವೇ ಎಂದರೆ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೂಡ ಇವರಿಂದ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಬಹಳ ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಸರಿಯಾದಂಥ ಪದವನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪದವನ್ನೇ ನಾವೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಇವತ್ತು ಅಖಿಲಭಾರತ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಕಾಸ್‌ ಆಫ್ ಲೈವಿಂಗ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ನೌಕರರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್‌ನದು ೩೩೫ ರಿಂದ ೫೬೯.೭ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಫಾರ್ ನಾನ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್ ಅರ್ಬನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್‌ನದು ನೋಡಿದರೆ ೩೪೨ ರಿಂದ ೩೭೦ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನದು ೩೩೩.೨ ರಿಂದ ೩೬೨.೭ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮಂಗಳೂರು, ಭದ್ರಾವತಿ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹರಿಹರ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ೧೦ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಈ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನ ಬರತಕ್ಕ ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗದ ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಎಷ್ಟು ಬಾಧಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕೇವಲ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ೧೯೭೧-೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೯-೮೦ರವರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿವೆ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತು. ರೈತರು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತು, ಇವೆರಡನ್ನೂ ನಾವು ಇವತ್ತು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಬೆಳೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೇವಲ ೨೦ ಮನೆತನಗಳವರು ಇಡೀ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು

ಕೊಂಡು, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಲಾಭ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರು ಈ ಹೊರೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೦-೭೧ರಲ್ಲಿ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಫಾರ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್ ೧೦೦.೪ ಇತ್ತು. ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಫಾರ್ ಮ್ಯಾನುಫ್ಯಾಕ್ಚರ್ಡ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್‌ಗೆ ೧೯೯.೫ ಇತ್ತು ಇದರ ದಾಮಾಷವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನದ ಶೇಕಡ ೯೧.೮ರಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯೇ ಇದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೋತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಲೆ ೨೧೫.೩ಕ್ಕೆ ಏರಿರುವಾಗ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ ೧೮೪.೬ ಇದೆ. ೧೯೭೯-೮೦ರ ಲೆಕ್ಕ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ೮೦ರಲ್ಲಿ ಈ ದಾಮಾಷ ೮೨.೬, ಅದೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೮೦ರಲ್ಲಿ ೭೬.೬ ಕಳೆದ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೯೭೧-೭೨ರಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಶೇಕಡ ೨೦ರಷ್ಟು ತಾರತಮ್ಯ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೋತ್ಪಾದನೆಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಬೆಲೆಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನೂರಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಆಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತೂ ಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕನಿಕರದಿಂದ ತಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರೈತರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಂದರು. ಆದರೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಜನರಾದರು. ಅವರು ಬಂದಿದ್ದ ಜಾತಾವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೊವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಆದರೆ ನಾನು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಯಾರನ್ನು ನೀವು ಬಾಡಿಗೆ ಜನ ಎಂದು ಕರೆದಿರಿ ಅಂಥ ಬಾಡಿಗೆ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಇದು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಒಬ್ಬ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವರ ಹದಗೆಟ್ಟ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಅವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು. ಅವರು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಕಬ್ಬಿನ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಗಮನ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಕಡೆ ನಿಮ್ಮ ಗಮನವೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯವಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವು ಈಗಲಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಈವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ವತಃ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೈತ ದಾರಣೆಗೆ ಲಿ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ರೈತ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆತನನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ರೈತರೆಂದು ಕರೆದುಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಆತನು ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ಒಂದು ರೆಮ್ಮನರೇಟೇವ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೇಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಯಾವುದು ಕೊಡ ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಂಥ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಶಾಸನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರಿ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ

ಇಲ್ಲ. ೧೯೭೪ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ಏನು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರನ್ನು ಮಧ್ಯಂತರ ಹಿಡುವಳಿದಾರರನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪಟೇಲರವರು ತಮಗೆ ಈವತ್ತು ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳಿಂದ ರೈತನು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಿಸಿ ದಿ ಮನ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮನ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈವತ್ತು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇರಿದ್ದರಿಂದ ಮನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಂತರ ವರ್ಗದ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಿಸಿ ದಿ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ, ಸಾಲ ಮನ್ನ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬದಲು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರು ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹೂವನ್ನು ಬಿರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ಏನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಈವತ್ತು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಂತರ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಇಂಟ್ರಾಲನ್ಸ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತೆರಿಗೆಗಳ ಬಾರ ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಹಣ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಖಾಸಗಿ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗ ತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಪೆಡ್ರೋಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನಂತೆ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಮ ಈವತ್ತು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕು ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಸ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಲಾಭದಿಂದ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಿಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಏಕದದಲ್ಲಿ ಏನು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಮಂದಿ ರೈತರಿಗೆ ಅವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನೀವು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಮನೋಭಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಜನ ಎಂದು ಹೇಳಬಿಟ್ಟಿರಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮುನಿಯಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿಲಾಯರು ಎರಡು ಮೂರು ಐಟಿಮ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗವರ್ನರ್‌ರವರು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಡಿ.ಐ.ಆರ್. ಮೂಲಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗವರ್ನರ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ ಕಾಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ರೈತರು ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಾಪಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈವತ್ತೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಮನ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೂರು, ಇನ್ನೂರು ಜನ ರೈತರು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಅದೂ ಕೈ ಬೆರಳು ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ಆಗಬಹುದು. ತಾವು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಸರ್ಕುಲರ್ ಮೂಲಕ ಈವತ್ತು ಸಾಲ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ರೈತರ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಾವು ಧಾವಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಬರಬೇಕು. ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ತಾವು ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ ಅಡ್ಡಿನಿರ್ದೇಶವೇ ಸೈದ್ಧ ಅದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಕನಾಮಿ ಮೆಷನ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ತನ್ನಿ. ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ಕಡೆಮಾಡಿ ಮಾಡಿ. ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾವುದೋ ಫಲಮಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ನಾನು ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಲೇಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ : ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯನ್ನು, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಿ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಮಿಚ್ಚುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹಣವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೈತರು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು, ಚಿಂತನೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಉಳ್ಳವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೂಡ ರೈತರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತರು, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಾಲಗಾರರಾಗಿ ಸಹಕಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಸಾಲ ವಿಮೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಸ್ತುಗಳು, ಪರ್ಟಿಲ್ಯುಸರ್ಸ್, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಉಪಕರಣಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಇದೇ ರೀತಿ ಆಮೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಮಗೆ ಎರಡು ದಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಒಂದನೆಯದಂದರೆ ರೈತರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ, ಬೇರೆಬೇರೆ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಧನ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗ ಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನಷ್ಟವಾದರೂ ರೈತರು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ, ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಳಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವಂಥ ದಾರಿ ಯನ್ನು ತಾವು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೬-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇದಕ್ಕೆ ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಒಂದೇ ದಾರಿ. ನಾಳೆ ದಿನ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರು ಒಂದುಗೂಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಬಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಇವತ್ತು ಕೆಲವೇ ಜನರ ಕೈಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿತನಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗುಬಿಡಲು ಸೋಶಿಯಲಿಸಂ

ಬಂದೇ ದಾರಿ. ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಇವತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಪರಿಣಾಮ ನಷ್ಟಿಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಸಣ್ಣ ರೈತರು, ಮಧ್ಯಮ ರೈತರು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಬಂದಿದ್ದರು ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ರೀತಿ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲೂ ಕೂಡಿ ಜಾತಾ ಬಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಇಳಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬರಬಹುದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬರೀ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳೆಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೩೩ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳಿದ್ದರೂ ಸದಾ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ನನಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ೨ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುತಾ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ೬.೩೩ ಕೋಟಿಯಿಂದ ೫.೨೧ ಕೋಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೊಂದು Social Community Services ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಇದರಲ್ಲಿ ೩೦.೧೮ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಂದ ೨೯.೪೪ ಕೋಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಜನರಿಗಾಗಿ ನಜವಾಗಿಯೂ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮುರಿದುಬೀಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಶಾಲೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೩೬,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಮು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಂತಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವುಳ್ಳವು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ? ನೀವು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅವರು ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಡವುಳ್ಳವು ಓದುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಡವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಹೇಳುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

“ It is curious to note that the Index of Medical Care has gone up by 48.1% since March 1980. The other groups which has registered steep rise in retail prices in Bangalore are: Education, Recreation, Amusement, Vegetable and fruits, pulses, meat, fish and egg, oils and fats and personal care and effects. ”

ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಇದು ? ಮೆಡಿಕಲ್‌ಗೆ ೪೮.೧ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಡಜನರು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡವೇ ? ಅವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ನೀವು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ೧ ಲಕ್ಷ ೬೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೊಸ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ? ಹಣ ಇರುವವರು ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ವೈದ್ಯರಾಗಿ ಹೊರಬಂದ ವೈದ್ಯರು ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡೀ ಸಹಿತ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಚೋದನೆ ವಾಡಿದಂತೆ ಆಗಿಲ್ಲವೇ ? ಇದತ್ತಿ ನ ದಿವಸ The cost of medical care has increased ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ Education has become a big business because of the cost of Education because of the Medical care, because of the cost of everything that the ordinary man uses. ಇದು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇನ್ನೇನು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತಾವು ತರುತ್ತೀರಿ ? ಬಹಳ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಇದರಿಂದ ನಮ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಡಜನರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಿವೈಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ೨ ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವನು ಬರೀ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೇ ? ಆತನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಡವೇ ? ಔಷಧಿ ಬೇಡವೇ ? ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಡವೇ ? ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡವೇ ? ಬರೀ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿರಬೇಕೇ ? ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಗೆ ಇರುವ ೫ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ, ಗಣಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ, ಸಿಲ್ಕ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೃಷಿಕರ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಹೀಗೆ ೩೮ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಬಡಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆರನ್ಯೆಸ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಅನ್ ಆರನ್ಯೆಸ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಗುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರುಗಳು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅನ್ ಆರನ್ಯೆಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುನಃರಿಮೆಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರನಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನುತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಧ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ರೇಡ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಮತ್ತಿಕ್ಕಟ್ಟಿಯವರೂ ಕೂಡ ಈ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪದದ ಅರ್ಥ ಏನು, ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿಫುಟು ತರಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ತಕ್ಕದ್ದು ಅನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನಾನು ಅದರ ಅರ್ಥ ನೋಡಿದೆ ಮೇಲೆ It is an indecent expression. To put it mildly, it is an undignified expression. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಾಗಲೂ ಕೂಡ ಆ ಪದ ವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—I would like to make a humble submission. The word I have used is not unparliamentary.

MR. SPEAKER.—According to you.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—I will try to make. If a member calls 'wretched person' What is the dictionary meaning. I will read. 'Miserable, despicable, conscienceless'.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪದವು ನಾಮಪದವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಆದರೆ "ಹತಭಾಗ್ಯ, ಪಾಪಿ, ದುರಾತ್ಮ, ದಂದ್ರ, ತುಚ್ಛ, ನೀಚ, ಹತಕ, ಕೀಳ" ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಗುಣವಾಚಕವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಆದರೆ "ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನಾದ, ಹತಕನಾದ, ದುಃಖಾತ್ಮ, ಕಿಟ್ಟ, ದಂದ್ರ, ಹಾಳು, ಅನಿಷ್ಟ" ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER.—ಗುಣವಾಚಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆ ಪದ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. I said it is an indecent expression. It is not a dignified expression. This is what I said.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Let me make my submission, I am not saying when Sri Mathikatti calls me...

MR. SPEAKER.—I have requested both of you to withdraw.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—I have not called him by that name.

MR. SPEAKER.—You have stated 'wretched Government'.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I have said this. Yes, this is the expression in the background of my understanding of the working of the Government for over 15 months that it has been in office. In my submission this is a miserable performance. 'Miserable Government' instead of using it, I have used that word.

MR. SPEAKER.—That is why I said it is not a dignified expression. It is an indecent expression. If you have used 'Miserable' I would not have bothered.

SRI J. H. PATEL.—Undignified, defamatory...

MR. SPEAKER.—I do not say defamatory.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ಯಾವರೀತಿ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ ರೂಲ್ ನಂಬರ್ ೩೧೫ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

“ಇತರರಿಗೆ ಮಾನನವು ಉಂಟು ಮಾಡುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಅಸಭ್ಯವಾದ ಅಥವಾ ಸಭಾ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ತಕ್ಕದಲ್ಲವಾದ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಘನತೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಪದವನ್ನು ಅಥವಾ ಪದಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಸಭಾಮರ್ಯಾದೆ ಏನಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸಭಾಮರ್ಯಾದೆ ಇದೆ. ಅದರ ಅದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಆಗು ಪುದ್ದಿಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೀರಲ್ಲಾ. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ರೂಲಿಂಗ್ ಅನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ನೀವೇ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಲ್ಲಾ. ಈ ಪದ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಅನ್‌ಡಿಸ್‌ಫೈಡ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಡಿಸೆಂಟ್ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆಗಾದರಿದ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಗರರವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪದದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮತ್ತಿಕ್ಕಟ್ಟೆಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪದದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ ಅವೆರಡನ್ನೂ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸಭಾ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ತಕ್ಕದಲ್ಲ. ಅನ್ನುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಘನತೆಗೆ ಕಂದು ತರತಕ್ಕಂಥಾ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲಾ. ಆದರೆ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪದ ಸಭಾ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ತಕ್ಕದಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಏನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಒಂದುವೇಳೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಭಾಮರ್ಯಾದೆಗೆ ತಕ್ಕದಲ್ಲ ಅಂತ ಆದರೆ ಅದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ..

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಅನ್‌ಡಿಸ್‌ಫೈಡ್ ಇನ್‌ಡಿಸೆಂಟ್ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥವಾದರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆ ಅಷ್ಟು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಅನ್‌ಡಿಸ್‌ಫೈಡ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಡಿಸೆಂಟ್ ಅನ್ನುವ ಪದ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರ ವಾದವು ಸರಿ ಇದು ಇಬ್ಬರಿಂದ ವಾದವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—My submission is so far as the use of the expression against me by Sri Mathikatti, it is for him.....

MR. SPEAKER.—You reference is only to the Government. Now, what we are concerned is the word used and going into the record.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—About what? against whom?

MR. SPEAKER.—His using that word that is why I have requested both of you to withdraw.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—It does not serve the ends of justice That is why I am making a distinction. Though Sri Mathikatti has used that expression against me...

MR. SPEAKER.—That should not be.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Let me complete what I am trying to say He is at liberty to withdraw or not withdraw. I do not mind. Let it go on record. Let the people judge who is wretched and who is not. I do not mind. But, I do contend the use of the expression that is, "Government is a *Government". I do contend and I will try to convince you that it is not unparliamentary. Suppose I say "miserable Government," it is a despicable Government.

MR. SPEAKER.—It is a different word. I am concerned about the word 'wretched' ಇವನ್ನು ಗುಣವಾಚಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. So it is an adjective.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Therefore, it does not come within the prohibitions coming under rule 315 of the Rules of Procedure. Therefore, my submission is in my assessment of the performance of this Government, deserves much more than the expression that I have used. Therefore, you will kindly pardon me if I say I am not prepared to withdraw that expression against the Government.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಬಳಸಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅವರು ಇದನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಮತ್ತಿಕಟ್ಟಿ.—ಸರ್ಕಾರದ ಬಂದಾ ವಿಘಟತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಅವಮರಾದ ಆಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ತಮಗೆ ಆ ತಂಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, ಇಂತಹ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಕ್ಕೂಂಥಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಪದವನ್ನು ಅವರು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಬಳಸಿದರು ಅನಂತರ ನಾನು ಬಳಸದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು ಅಂತ ತಾವು ಆಗಲೇ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಇನ್ನೂ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ.—ತಾವು ಈ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಯಾವುದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಯಾವುದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. Wrong submission is not correction on anybody's part. Whether that word comes under parliamentary or unparliamentary?

MR. SPEAKER.—It is not a happy word. That is why I request both of you to withdraw. I have requested the hon. Member Sri Lakshmisagar. But, he says that he would still stand by the use of the word. I once again request you to withdraw.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Let me make myself very clear. Sir, we are the Members of the Opposition. There are words and words. What is the dictionary meaning of the word I have used? It is there 'miserable', despicable 'without conscience', 'shameless' All that is there. Suppose I do not use that expression, then this is a miserable Government, a Government without conscience. What is the other expression?

MR. SPEAKER.—The use of the word 'miserable' may not be indecent. But, the use of the word 'wretched' becomes indecent and undignified. So, that is why I said. ನಾನು ಅಂತಹ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, the plain meaning of the word is found in the dictionary. It is not a dignified expression. it is an indecent expression.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಎರಡು ಕಡೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಪದಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಅದು ಈ ಸದನದ ಗೌರವವನ್ನು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಪದವನ್ನು ಪಾಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

SRI MALLUR ANANDA RAO.—It is on record.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—This is one word that is used. It all depends on appreciation.

MR. SPEAKER. I will have no option but to expunge it.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—It is a matter of conviction and my submission is, this word is not unparliamentary.

MR. SPEAKER.—Your opinion about the Government may be different. But I am only concerned with the use of the word.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Then how do I give my expression to it?

MR. SPEAKER.—We are not supposed to give our expression of opinion to the using of a word which is not dignified.

SRI M. C. NANAIAH.—Then is the word 'miserable' dignified Sir?

MR. SPEAKER.—I am concerned with the word 'wretched.' Other wise things would have been different. The hon'ble member should understand. I am concerned with the use of the word 'wretched.' I am not concerned with the word 'miserable.' If it was miserable I would not have bothered.

SRI M.C. NANAIAH.—The dictionary meaning of the word wretched is miserable. Then what is the meaning of miserable in the dictionary? The meaning of miserable as per dictionary is 'wretchedly unhappy.'

MR. SPEAKER.—If you are going to get some joy by using of that word again and again, I do not come in your way.

SRI M.C. NANAIAH.—The meaning of 'miserable' is 'wretchedly unhappy.' Is this word not dignified?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸುಳ್ಳು ಅಥವಾ ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದೇ ಸುಳ್ಳು ಎನ್ನುವುದು ಅನ್ವಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. If the word used was miserable, I would not have bothered. Since the word used is 'wretched', I have to refer to the rulings. I am requesting the hon'ble member not to stand on prestige; I am requesting him to withdraw that word. His opinion about the Government may be different and he may have his own conviction. I am not changing that.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Sir, when I have an opinion, I must give expression to that opinion by the use of words. I cannot use my hands. Therefore, I call this is a Government without conscious and a miserable Government.

MR. SPEAKER.—I am not concerned with that. Now the word 'wretched' has already gone into the proceedings. I am, as Speaker, concerned only in respect of that word used. I feel that is undignified or an indecent word, which should not have been used. Therefore, I am requesting you to kindly withdraw that word. I am making another request to you and also to the other gentleman.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—I will finally say this much Sir. I have used this word advisedly in my humble submission. You are at liberty and you have power under the rules to differ from me and either of your decision shall prevail. But I very strongly feel that this Government deserve the epithet that I have used. But, however, since you have the power under the rules, I am sorry, I cannot withdraw.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—After all any expression in this House is subject to decorum and rules that are framed by this House. Any member should subject himself to these rules. But what is this? He is just trying to cross over that limit. I cannot understand his conviction. If any member says on the good conviction good principle and use of good word that would be a good convention. But what the dictionary says about the use of this epithet? The House says it is undignified.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—The dictionary does not mean it as undignified.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—The use of such word is not in good taste and in keeping the decorum of this House. When every one says and it is also interpreted in the dictionary, he says 'I held on to the conviction.' I do not think it is fair on the part of a person like Sri Lakshmisagar to oppose good cause, good principle and good conventions of this House. I feel that he has to withdraw the word which has been used instead of unnecessarily going on prestige or conviction on a word which is not suitable for any member, let alone any citizen or any person use such word which is not befitting to our own personality.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Sir, it was not necessary for me to answer him. Because he has raised, I would like to say that I am second to none in holding the dignity of the House. But where a matter of personal conviction arises, I will be unjust to myself and it would be an act of self-deception if I merely say that I have used the word in a sense of temper and all that. I am sorry, I very strongly feel that the epithet which I have used is the correct description of this Government. Therefore, I would still say that this is a Government without conscience this is a despicable Government and this is a miserable Government. That is all I would say.

SRI B.V. KAKKILAYA.—The expression that was first used was, that this Government was incompetent. Then my friend intervened.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎ. ಮತ್ತಿಕಟ್ಟೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ರೈಚರ್ಡ್ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಏನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹಾ ಅವರು ಆ ಪದವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಅವರು ಈ ಸದನಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟವರು ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಏನು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗಡೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಪ್ರಾಣಿ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೂರುಪರೆ ಕೋಟಿ ಜನತೆಯ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡ

ತಕ್ಕಂಥಹ ಈ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ಕೆಳವಟ್ಟದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೬-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಯಾರದೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರಂತಹ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ಶಬ್ದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನೂ ಸಹ ಈ ಪದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪದವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎ. ಮತ್ತಿಕಟ್ಟಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಬೀಳದೆ, ಈ ಸದನದ ಒಂದು ಮರ್ಯಾದೆ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ 'ರೆಚೆಡ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—I request the hon'ble member Sri Lakshmisagar once again to withdraw the word.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, it is a matter of conviction.

MR. SPEAKER.—It has been held that the word 'wretched' is unparliamentary in Sind L.A. II 1939.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—It is after all of 1939.

MR. SPEAKER.—Don't be so sarcastic. The hon. member has used the word 'wretched' which is indecent and undignified and they are expunged from the records. Now the House stands adjourned to meet again tomorrow at 1-00 P. M.

The House adjourned at Thirty two minutes past Six of the Clock to meet again at 1-00 P.M. on Tuesday the 24th March 1981.